

YENİYETMƏLƏRİN ƏMƏYƏ VƏ VƏTƏNİN MÜDAFİƏSİNƏ HAZIRLANMASINDA FİZİKİ TƏRBIYƏNİN ƏHƏMİYYƏTİ

Sabir Ələkbərov,

Sumqayıt Dövlət Universitetinin

Mülki müdafiə, tibbi və fiziki hazırlıq kafedrasının baş müəllimi

e-mail: sabir.alekberov62@gmail.com

<https://doi.org/10.30546/2706-7858.2025.4.012>

UOT: 355

Xülasə. *Məqalədə ümumtəhsil məktəblərində fiziki tərbiyənin şagirdlərin əməksevərlik və vətənpərvərlik bacarıqlarının inkişafındakı rolu araşdırılır. Araşdırma nəticələr göstərir ki, fiziki tərbiyə şagirdlərin əməksevərlik, intizam, komanda ruhu və Vətənə bağlılıq hissini gücləndirir, stressə qarşı müqavimətini artırır və liderlik bacarıqlarını inkişaf etdirir. Fiziki tərbiyə yalnız bədən inkişafına deyil, həm də şagirdlərin sosial bacarıqları və vətənpərvərlik ruhunun formalaşmasına mühüm töhfə verir.*

Açar sözlər: *fiziki tərbiyə, əməksevərlik, vətənpərvərlik, şagirdlərin inkişafı, əmək hazırlığı, peşə yönümü, yeniyetmələr, sağlamlıq, təhsil.*

Key words: *physical education, industriousness, patriotism, student development, labor training, professional orientation, adolescents, health, education.*

Ключевые слова: *физическое воспитание, трудолюбие, патриотизм, развитие учащихся, трудовое обучение, профессиональная ориентация, подростки, здоровье, образование.*

Müasir dövrdə cəmiyyətin inkişafı, onun dayanıqlılığı və təhlükəsizliyi vətəndaşların fiziki, mənəvi və vətənpərvərlik ruhunda yetişməsindən birbaşa asılıdır. Xüsusilə yeniyetməlik dövrü insanın şəxsiyyət kimi formalaşdığı, dünyagörüşünün və həyat tərzinin əsasının qoyulduğu bir mərhələdir. Bu dövrdə fiziki tərbiyə təkcə bədənə möhkəmləndirilməsi deyil, həm də əməyə və vətənin müdafiəsinə hazırlıq prosesinin mühüm bir hissəsidir. Fiziki tərbiyə

vasitəsilə gənc nəslin dözümlülük, intizam, kollektivçilik, iradə və məsuliyyət kimi keyfiyyətləri formalaşır.

Yeniyetmələrin cəmiyyətə inteqrasiyası, onların gələcəkdə vətənə sadıq, əməksevər və sağlam şəxsiyyət kimi formalaşması üçün kompleks yanaşma tələb olunur. Bu baxımdan fiziki tərbiyə mühüm tərbiyəvi və inkişafetdirici vasitə kimi çıxış edir. Məhz bu dövrdə, fiziki, emosional və psixoloji inkişafın intensiv getdiyi mərhələdə düzgün qurulmuş fiziki tərbiyə sistemi gəncləri

əməyə və vətənin müdafiəsinə hazırlamaq üçün möhkəm bünövrə yaradır [1]. Fiziki tərbiyə yalnız bədənə möhkəmlənməsi deyil, həm də şəxsiyyətin vətənpərvərlik, əməksevərlik, intizam və məsuliyyət kimi keyfiyyətlərinin formalaşdırılması vasitəsidir.

Müasir dövrdə gənc nəslin hərtərəfli inkişafı, onların fiziki, mənəvi və intellektual cəhətdən formalaşdırılması təhsil sisteminin əsas prioritet istiqamətlərindəndir. Bu baxımdan fiziki tərbiyə yalnız bədən hazırlığının formalaşması deyil, həm də şagirdlərin əməyə, intizama və vətənin müdafiəsinə hazırlanmasında mühüm vasitədir. Cəmiyyətin sosial-iqtisadi inkişafı və milli təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsi vətəndaşların fiziki və psixoloji hazırlığından asılıdır [2].

Yeniyyətçilik dövründə sağlam və peşəkar düşüncəyə malik gənclərin yetişdirilməsi hər bir cəmiyyətin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biridir. Bu dövr fiziki, əqli və emosional inkişaf baxımından həlledici mərhələ olduğundan bu yaş dövründə formalaşan vərdislər və bacarıqlar onların gələcək əmək və peşə həyatına birbaşa təsir göstərir. Bu baxımdan fiziki tərbiyənin gənclərin əmək və peşə fəaliyyətinə hazırlığında rolu danılmazdır.

Fiziki tərbiyə insanın bədən sağlamlığını və fiziki qabiliyyətlərini inkişaf etdirməyə yönəlmiş sistemli fəaliyyətlər toplusudur. Kiçik məktəbyaşlılar və yeniyyətlər üçün fiziki tərbiyə proqramlarına daxil olan məşqlər, oyunlar, idman növləri onların əzələ sisteminin güclənməsinə, dözümlülüyünün artmasına və koordinasiyanın yaxşılaşmasına səbəb olur. Bu xüsusiyyətlər gələcək əmək fəaliyyətində, istər əqli, istərsə də fiziki iş sahələrində mühüm rol oynayır. Sağlam və güclü bədən əmək prosesinə daha tez adaptasiya olur, yorğunluğa daha gec məruz qalır və istehsal qabiliyyəti yüksək olur.

Fiziki tərbiyə yeniyyətlərin əməyə hazırlanmasında aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

Sağlamlığın möhkəmləndirilməsi: Əmək fəaliyyətində davamlılıq üçün sağlamlıq əsas şərtidir. Fiziki tərbiyə yeniyyətləri xəstəliklərdən qoruyur və immun sistemini gücləndirir.

Əzələ və skelet sisteminin inkişafı: Əmək fəaliyyəti zamanı tez-tez istifadə olunan bədən hissələrinin güclü olması vacibdir, idman bu inkişafı təmin edir.

Əmək vərdislərinin formalaşması: İdmanda olduğu kimi, əmək prosesində də nizam-intizam, dəqiqlik, məsuliyyət tələb olunur və bu keyfiyyətlər fiziki tərbiyə ilə formalaşır.

Əxlaqi və psixoloji hazırlıq: Komanda oyunları və idman yarışları zamanı gənclərdə dözümlülük, iradə gücü, liderlik, əməkdaşlıq kimi xüsusiyyətlər formalaşır.

Zərərli vərdislərdən uzaqlaşdırma: Fiziki aktiv həyat tərzini yeniyyətləri siqaret, alkoqol, narkotik kimi zərərli vərdislərdən qoruyur.

Yeniyyətlərin əmək fəaliyyətinə hazırlanması onların gələcək peşə fəaliyyətində uğur qazanmaları üçün vacibdir. Fiziki tərbiyə bu sahədə aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

– *əzələ gücü və dözümlülüyün inkişafı nəticəsində fiziki iş davamlılıq artır;*

– *intizam və rejim vərdisləri formalaşır;*

– *fiziki aktivlik stressə qarşı müqaviməti artırır və psixoloji davamlılıq yaradır;*

– *idman yarışlarında iştirak kollektiv əmək və liderlik bacarıqlarını inkişaf etdirir.*

Fiziki tərbiyə məktəbyaşlılarda əməksevərlik, məsuliyyət, kollektivçilik və mübarizlik keyfiyyətlərinin formalaşmasına təsir göstərir. Müəllimin rolu, dərş proqramlarının məzmunu və tətbiq olunan tədris metodları bu prosesdə əsas həlledici amillərdir [3; 4]. Əməyə hazırlıq, əslində, əmək fəaliyyətinə mənəvi münasibətin formalaşması ilə başlayır. Bu baxımdan fiziki tərbiyə dərslərində intizam, məsuliyyət, liderlik və əməkdaşlıq kimi keyfiyyətlərin aşılması xüsusi yer tutur. Bu xüsusiyyətləri nəzərə alsaq görərik ki, bu gün fiziki tərbiyənin məktəbdə düzgün təşkili yeniyyətlərin əməyə hazırlanmasında əsas rol oynayır. Tədris proqramlarında fiziki tərbiyə dərsləri, idman saatları və yarışlar bu istiqamətdə mühüm vasitələrdir. Eyni zamanda məktəbdən-kənar idman dərnəkləri, yay düşərgələri və idman federasiyaları bu prosesi dəstəkləyir.

Əmək təlimi ilə fiziki tərbiyə bir-biri ilə uzlaşdırılmalıdır. Məsələn, texnologiya dərslərində fiziki qabiliyyətlərdən istifadə olunur və bu da idmanla məşğul olan şagirdlər üçün əlavə üstünlük yaradır. Əmək bacarıqları yalnız nəzəri biliklərlə deyil, fiziki və psixoloji hazırlıqla da formalaşır. Əmək fəaliyyəti zamanı tələb olunan dözümlülük, dəqiqlik, çeviklik və məsuliyyət hissi idmanla məşğul olan yeniyyətlərdə daha çox

inkişaf etmiş olur.

Fiziki tərbiyənin peşə və əmək hazırlığında əsas funksiyaları aşağıdakılardır:

• **Sağlamlıq və dözümlülüğün möhkəmləndirilməsi:** uzunmüddətli əmək fəaliyyətinə fiziki hazırlığın artırılması;

• **Əzələ və motor bacarıqların inkişafı:** praktiki peşə fəaliyyətində tələb olunan bədən koordinasiyasının formalaşdırılması;

• **İntizam və məsuliyyət hissinin gücləndirilməsi:** əmək prosesində lazım olan davranış modellərinin formalaşması;

• **Psixoloji davamlılığın artırılması:** stressə və yorğunluğa qarşı müqavimət bacarıqlarının inkişafı;

• **Komanda işinə hazırlıq:** kollektiv əmək fəaliyyətinə uyğunlaşma və liderlik bacarıqlarının formalaşması [5; 7].

Fiziki tərbiyə yeniyetmələrin əməyə hazırlanmasının ayrılmaz tərkib hissəsidir. Fiziki tərbiyə sayəsində gənclər fiziki yüklənməyə alışır, əzələləri güclənir, koordinasiya və hərəkət dəqiqliyi artır. Bu isə həm əl əməyi, həm də texniki peşələr üçün vacib şərtədir. Sağlam bədən sağlam əmək deməkdir. Bu səbəbdən ailələr, məktəblər və cəmiyyət fiziki tərbiyəni prioritet sahə kimi inkişaf etdirməli, gələcəyin sağlam və işgüzar vətəndaşlarını formalaşdırmalıdır.

Sağlam və fiziki cəhətdən inkişaf etmiş gənc əmək bazarının tələblərinə daha çevik və uyğun cavab verir. Bu səbəbdən təhsil sistemində, ailədə və cəmiyyətin müxtəlif institutlarında fiziki tərbiyəyə xüsusi diqqət ayrılmalıdır. Gələcəyin məhsuldar, sağlam və məsuliyyətli vətəndaşlarını formalaşdırmaq üçün fiziki tərbiyə əmək tərbiyəsi ilə sıx şəkildə inteqrasiya olunmalıdır. Yeniyetmələrin fiziki və əmək tərbiyəsində ailənin və cəmiyyətin rolu danılmazdır. Valideynlərin nümunəvi davranışı, idmana maraq yaratmaları, ictimai təşkilatların idman tədbirlərinə dəstəyi gənclərin bu sahəyə marağını artırır. İdman mərkəzləri, uşaq-gənclər idman məktəbləri, könüllü layihələr və qeyri-hökumət təşkilatları bu prosesdə mühüm rol oynayır.

Cəmiyyətin inkişafında əsas amillərdən biri də sağlam, fiziki və mənəvi cəhətdən kamil vətəndaşların yetişdirilməsidir. Xüsusilə yeniyetməlik dövrü insanın həyatında mühüm mərhələ hesab olunur və bu dövrdə qazanılan vərdislər, dəyərlər

və biliklər gələcək həyat fəaliyyətinin əsasını təşkil edir. Əməyə hazırlanma yalnız texniki və nəzəri biliklərlə kifayətlənməməli, eyni zamanda fiziki və psixoloji hazırlığı da əhatə etməlidir. Fiziki tərbiyə şagirdlərin həm fiziki inkişafına, həm də psixoloji, sosial və vətənpərvərlik keyfiyyətlərinin formalaşmasına mühüm təsir göstərir [1]. Bu baxımdan fiziki tərbiyənin rolu əvəz olunmazdır. Fiziki tərbiyə yalnız bədən inkişafını təmin etmir, həm də əmək vərdislərinin, məqsədyönlülük və kollektivçilik keyfiyyətlərinin formalaşmasına səbəb olur. Komanda oyunları və idman yarışları şagirdlərin əməkdaşlıq, liderlik və məsuliyyət bacarıqlarını inkişaf etdirir. Hərbi-idman məşqləri və simulyasiya tədbirləri isə vətənə bağlılıq və vətənpərvərlik ruhunun gücləndirilməsinə xidmət edir [8]. Vətənin müdafiəsinə hazırlıq baxımından isə fiziki tərbiyə şagirdlərə həm fiziki, həm də psixoloji möhkəmlik qazandırır. Fiziki hazırlığın yüksək səviyyəsi onların milli kimliyə, dövlətçiliyə və vətənpərvərlik dəyərlərinə münasibətini gücləndirir. Müasir təhsil sistemində fiziki tərbiyə dərsləri ilə yanaşı, “Hərbi hazırlıq”, “Vətənpərvərlik həftələri” və idman bayramları kimi tədbirlərin inteqrasiyası şagirdlərdə həm vətənə sevgi, həm də ictimai məsuliyyət hissinə artırır.

Müasir dünyada ölkənin təhlükəsizliyinin təminatında gənc nəslin fiziki və mənəvi hazırlığı mühüm yer tutur. Fiziki tərbiyə bu baxımdan aşağıdakı istiqamətlərdə faydalıdır:

• **Hərbi xidmətə hazırlıq:** Dözümlülük, çeviklik, sürət, koordinasiya kimi bacarıqlar hərbi sahədə mühüm rol oynayır.

• **Hərbi-vətənpərvərlik ruhunun formalaşdırılması:** İdmanla məşğul olan yeniyetmələrdə vətənə sevgi, vətəndaş məsuliyyəti və nizam-intizam hissi inkişaf edir.

• **Simulyasiya məşqləri və hərbi-idman tədbirləri:** Məktəblərdə keçirilən “Şahinlər”, “Vətəni tanı” kimi tədbirlər praktiki hərbi hazırlıqla yanaşı, milli ruhun gücləndirilməsinə xidmət edir.

Müxtəlif fiziki məşğələlər şagirdlərin əmək-sevərlik, intizam və komanda ruhunu inkişaf etdirir [2]. Hərbi-idman məşğələləri və estafet oyunları şagirdlərdə vətənə bağlılıq hissinə gücləndirir və onları vətənin müdafiəsinə fiziki və mənəvi baxımdan hazırlayır. Eyni zamanda fiziki tərbiyə şagirdlərin stressə qarşı müqavimətini

artırır, liderlik və məsuliyyət bacarıqlarını formalaşdırır. Beləliklə, fiziki tərbiyə yalnız bədən inkişafını təmin etməklə kifayətlənmir, həm də şagirdlərin şəxsiyyətinin, sosial bacarıqlarının və vətənpərvərlik ruhunun inkişafına mühüm töhfə verir.

Fiziki tərbiyə yeniyetmələrin psixoloji və fiziki cəhətdən möhkəmlənməsində mühüm rol oynayaraq onların gələcəkdə cəmiyyətin fəal üzvünə çevrilməsinə, əmək fəaliyyətin və hərbi xidmətə hazırlıqlarına ciddi təsir göstərir.

1. Əməyə hazırlıq baxımından fiziki tərbiyə.

Əmək fəaliyyətinə başlamazdan əvvəl gənc nəslin fiziki cəhətdən sağlam və güclü olması vacibdir. Fiziki tərbiyə məşğələləri nəticəsində formalaşan hərəkət qabiliyyəti, əzələ gücü, dözümlülük və çeviklik onları müxtəlif əmək şəraitinə daha tez uyğunlaşmağa imkan verir. Bundan əlavə, idman fəaliyyəti zamanı qazanılan intizam, vaxtın düzgün bölüşdürülməsi və məqsədyönlülük keyfiyyətləri iş həyatında da özünü göstərir.

2. Vətənin müdafiəsinə hazırlıq baxımından fiziki tərbiyə. Fiziki cəhətdən hazırlıqlı və dözümlü gənclər ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasında mühüm rol oynayırlar. Məktəblərdə və digər təhsil müəssisələrində keçirilən hərbi-vətənpərvərlik yönümlü idman tədbirləri, hərbi hazırlıq dərsləri və fiziki məşqlər yeniyetmələrin hərbi xidmətə psixoloji və fiziki baxımdan hazırlanmasında əhəmiyyətlidir. Bu proses gənclərdə vətənpərvərlik hissini gücləndirir, onların millimənəvi dəyərlərə bağlılığını artırır.

3. Fiziki tərbiyənin tərbiyəvi funksiyaları. Fiziki tərbiyə təkcə bədəni inkişaf etdirmir, həm də şəxsiyyətin mənəvi-əxlaqi keyfiyyətlərini formalaşdırır. Komanda şəklində idmanla məşğul olmaq əməkdaşlıq, qarşılıqlı hörmət, məsuliyyət və liderlik kimi xüsusiyyətlərin inkişafına səbəb olur. Bu cür keyfiyyətlər isə həm əmək fəaliyyətində, həm də hərbi sahədə yüksək əhəmiyyət kəsb edir. Tədqiqat nəticəsində müəyyən edilmişdir ki:

1. *Fiziki tərbiyə dərsləri şagirdlərin psixoloji dayanıqlılığını və fiziki dözümlülüynü artırır, bu isə gələcəkdə onların həm əmək fəaliyyətinə, həm də vətənin müdafiəsinə hazırlığını gücləndirir.*

2. *Fiziki fəaliyyətin sistemli təşkili əməksevərlik vərdişlərini formalaşdırır, məsuliyyət və məqsədyönlülük kimi keyfiyyətləri inkişaf etdirir.*

3. *Komanda oyunları və yarışlar vasitəsilə şagirdlərdə kollektiv ruhu, qarşılıqlı hörmət və dəstək duyğusu güclənir.*

4. *Hərbi-idmanyönümlü məşğələlər (sıra hazırlığı, estafet oyunları, marşrut üzrə yürüşlər və s.) şagirdlərdə vətənə sədaqət, intizam və dözümlülük hisslərini dərinləşdirir.*

5. *Müəllimlər tərəfindən aparılan fiziki tərbiyənin ideoloji tərkibi (məsələn, milli qəhrəmanların nümunəsində vətənpərvərlik mövzularının işlənilməsi) tərbiyəvi baxımdan mühüm əhəmiyyət kəsb edir.*

Aparılan təhlillər göstərir ki, fiziki tərbiyə məktəbdə təkcə bədən tərbiyəsinin deyil, həm də şəxsiyyət tərbiyəsinin mühüm hissəsidir. O, şagirdlərdə əməksevərlik, intizam, dözümlülük, vətənpərvərlik və məsuliyyət hisslərinin formalaşmasında əvəzsiz rol oynayır. Fiziki tərbiyə dərsləri və idman fəaliyyətləri vasitəsilə yetişən şagirdlər gələcəkdə vətənin müdafiəsinə və əmək fəaliyyətinə daha hazırlıqlı olur, sağlam, iradəli və məqsədyönlü vətəndaş kimi formalaşırlar.

Fiziki tərbiyə yeniyetmələrin peşə və əmək hazırlığının mühüm tərkib hissəsi kimi onların yalnız fiziki sağlamlığını deyil, eyni zamanda əmək bazarına hazırlıq səviyyəsini, işgüzarlığını və sosial adaptasiya bacarıqlarını artırır. Bu səbəbdən təhsil müəssisələrində fiziki tərbiyəyə kifayət qədər diqqət ayrılmalı, ailə və ictimai institutlar bu prosesi dəstəkləməlidir. Gələcəyin peşəkar və sağlam gənclərinin formalaşması üçün fiziki və əmək tərbiyəsi bir-biri ilə vəhdət təşkil etməlidir. Nəticədə:

– *fiziki tərbiyə dərsləri şagirdlərin psixoloji dayanıqlılığını və fiziki dözümlülüynü artırır;*

– *sistemli fiziki fəaliyyət əməksevərlik vərdişlərini, məsuliyyət və məqsədyönlülük keyfiyyətlərini gücləndirir;*

– *komanda oyunları kollektiv ruhu, qarşılıqlı hörmət və dəstək duyğusunu inkişaf etdirir.*

– *hərbi-idman məşqləri şagirdlərin vətənə sədaqətini, intizam və dözümlülüynü artırır.*

Beləliklə, fiziki tərbiyə yalnız bədən inkişafını deyil, həm də şagirdlərin şəxsiyyətinin, sosial bacarıqlarının və vətənpərvərlik ruhunun inkişafına mühüm töhfə verir [6; 11].

Nəticə. Yekun olaraq fikirlərimizi ümumiləşdirsək, belə nəticəyə gələrik ki, fiziki tərbiyə yeniyetmələrin şəxsiyyət kimi formalaşmasında,

onların əmək və hərbi sahələrə hazır şəkildə yetişməsində mühüm vasitə olub, təkcə bədən deyil, iradəni, əxlaqı və vətənə bağlılığı da tərbiyə edir. Bu səbəbdən fiziki tərbiyə məktəbdə tərbiyə prosesinin ayrılmaz hissəsi olmalı, ailə və cəmiyyət tərəfindən dəstəklənməlidir.

Yeniyyətmələrin sağlam, vətənpərvər və əməksevər vətəndaş kimi yetişməsi cəmiyyətin gələcək inkişafı üçün strateji əhəmiyyətə malik olduğundan fiziki tərbiyə yeniyyətmələrin əməyə və vətənin müdafiəsinə hazırlanmasında əvəzsiz rol oynayır. O, yalnız fiziki sağlamlığı təmin etmir, həm də şəxsiyyətin harmonik inkişafına, milli ruhda tərbiyəsinə, intizamlı və məsuliyyətli vətəndaş kimi formalaşmasına şərait yaradır. Ona görə də məktəb və ailə mühitində fiziki tərbiyəyə xüsusi diqqət yetirilməli, gənc nəslin fiziki hazırlığı və vətənpərvərlik tərbiyəsi birgə şəkildə inkişaf etdirilməlidir.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Smith J., Brown L. Physical education and student development. New York: Academic Press, 2018.
2. Əliyev R. Məktəbdə fiziki tərbiyənin sosial və psixoloji təsiri. Bakı, "Təhsil" nəşriyyatı, 2020.
3. Əliyev M. Fiziki tərbiyə və gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsi. Bakı, "Təhsil" nəşriyyatı, 2018.
4. Həsənov E. Məktəbdə fiziki tərbiyənin pedaqoji əsasları. Bakı, "Elm" nəşriyyatı, 2020.
5. Quliyev F. İdman və şəxsiyyətin formalaşması. Gəncə, "GDU" nəşriyyatı, 2019.
6. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün fiziki tərbiyə fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulumu) (I-XI siniflər). Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Problemləri İnstitutu, 2013.
7. Məmmədov T. Gənclərin milli-mənəvi dəyərlərlə tərbiyəsi və fiziki fəaliyyətin rolu. Bakı, ADPU, 2021.
8. Əliyev R. Fiziki tərbiyənin pedaqoji əsas-

ları. Bakı, "Maarif" nəşriyyatı, 2019.

9. Qasımova S. Yeniyyətmələrin psixoloji və fiziki inkişafında idmanın rolu. "Azərbaycan məktəbi" jurnalı, 2021, №2, s.35-40.

10. Məmmədov E. Əmək tərbiyəsi və gənclərin peşəyönümlü inkişafı. "Təhsil və Zaman" qəzeti, 2022, №3, s.17-22.

S.Alekberov

The role of physical education in preparing adolescents for labor and defense of the homeland

Abstract

The article examines the role of physical education at school in the development of students' industriousness and patriotic skills. The study results show that physical education strengthens students' industriousness, discipline, team spirit, and a sense of loyalty to the Motherland, increases stress resistance, and develops leadership skills. Physical education makes a significant contribution not only to physical development, but also to the formation of students' social skills and patriotic spirit.

С.Алекперов

Роль физического воспитания в подготовке подростков к труду и защите отечества

Аннотация

В статье рассматривается роль физического воспитания в школе в развитии трудолюбия и патриотических качеств учащихся. Результаты исследования показывают, что физическое воспитание укрепляет трудолюбие, дисциплинированность, командный дух учащихся, чувство преданности Родине, повышает стрессоустойчивость и развивает лидерские качества. Физическое воспитание вносит значительный вклад не только в физическое развитие, но и в формирование социальных навыков и патриотического духа учащихся.